

"अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत"

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव - ४३५ ००१.

* परिपत्रक क्रमांक १५/१९९२ *

विषय :- बी.एड. व एम्.एड. अभ्यासक्रमांतील दुस्तती.

विद्यापीठ अभ्यास मंडळाच्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांच्या माहितीसाठी कळविण्यात येते की :-

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या बी.एड. महाविद्यालयातील शैक्षणिक शास्त्राच्या व मुल्यमापन व प्रशासनच्या अंतर्गत येणाऱ्या अभ्यासक्रमांमध्ये सोबत जोडल्याप्रमाणे काही बदल व दुस्तत्या करण्यात आल्या असून प्रश्नपत्रिकांचा आराखडा व गुणांचो विभागणी देखील सोबत जोडण्यात आली आहे.

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे मा. प्राचार्य यांना विनंती की; त्यांनी या परिपत्रकाचा आशय तसेच सोबत सूचित केलेल्या दुस्तत्या व प्रश्नपत्रिकांचा आराखडा इत्यादि संबंधीची माहिती सर्व संबंधित प्राध्यापकांच्या नजरेस आणावी ही विनंती.

जा.क्र. बी.एड./अभ्यासक्रम/९२/६/२५/१०२६२

दिनांक : ५ ऑक्टोबर, १९९२

जळगाव.

सहाय्यक कुलसचिव

प्रत माहितीसाठी सादर रवाना :-

- [१] मा.अधिष्ठाता, शिक्षणशास्त्र विद्याशाखा,
- [२] मा.संलग्न शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे मा.प्राचार्य,
- [३] मा.बी.एड. अभ्यास मंडळाचे सर्व सदस्य,
- [४] मा.कुलसचिव, उमवि., जळगाव.
- [५] मा.उपकुलसचिव, परीक्षाविभाग, उमवि., जळगाव.
- [६] मा.सहा.कुलसचिव, परीक्षा विभाग, उमवि., जळगाव.
- [७] मा.कक्षाधिकारी, रेकॉर्ड विभाग, उमवि., जळगाव.

.....

Vahtimal Geo

Registrar १९९२

नितुसो/५१०९२.

Advanced Educational Philosophy and Sociology
 १ - १००
 ११ - १००

II. अंतरी पेटवु ज्ञानज्योति ।।

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, ००१
 ००१

शैक्षणिक शिक्षणांस्तु अभ्यासिसु

बी. एड. व एम. एड. च्या अभ्यासक्रमात किरकोळ दुस्तत्या
 बी. एड. [जनरल] च्या पाठ्यक्रम १ मध्ये खालील दुस्तत्या करण्यनेत-अनरुवा आहेत.

- Unit 1 (b) वगळण्यात यावे.
 - Unit 2 (a) मध्ये "Castes, sub-castes and their post ancient effects" असा घालावे.
 - Unit 2 (b) वगळण्यात यावे.
 - Unit 3 (c) मधील "Tradition and Modernity" वगळण्यात यावे.
 - Unit 3 (d) "School as a Social Institution" असा घालावा.
 - Unit 3 (e) असा घालावा.
- एम. एड. पाठ्यक्रमांमध्ये पुढील बदल करण्यात आले आहेत-

पाठ्यक्रम १ मध्ये Unit-4, संपूर्ण वगळण्यात यावे. Unit 9 'Futurology and Education' Unit- 4 च्या जागी घालावे.
 Unit- 3 वगळण्यात यावे.
 पुस्तकांच्या यादीमध्ये ३१ अविष्योभास आणि शिक्षण : प्रा. बी. वी. पंडित समाविष्ट करण्यात यावे.

वैकल्पिक पाठ्यक्रम B-2 "Co-oparative study of Educational systems in SARK Countries" ऐवजी "Co-oparative study of Educational systems in U.S.A. & China." असे घालावे

ए... तसेच पाठ्यक्रम B-2 मध्ये USSR ऐवजी China करावे.

वैकल्पिक पाठ्यक्रम 'Environmental Education' मध्ये खालील आशय घालण्यात यावा.

- 1.1.1 Nature and Scope - Scientific, dynamic, interdisciplinary and purpose of environmental Science.
- 2.2.5. Measures and Remedies to conpol pollation.
- 2.2.6. Global Problems : Ecological digration, Acid Rain, Depletion of Ozon layer and Rise in Atmospheric temprature".

बी. एड. व एम. एड. परीक्षेचा प्रश्नपत्रिकांचा हाचा [Format] पुढील प्रमाणे राहिल.

वी. एड. परीक्षाओं की तैयारी में पाठ्यक्रमों में प्रश्नपत्रिकाएँ दाखिल की जा सकती हैं।

विभाग-१ घटक १ से ४ तक

प्रश्नपत्रिकाएँ

१.	दीर्घोत्तरी	१३	प्रत्येकी ३००
	किंवा		
२.	" "	१३	प्रत्येकी ३००
	किंवा		
३.	" "	१३	प्रत्येकी ३००

विभाग-२ घटक ५ से ८ तक

४.	लघुत्तरी	१३	पाच पैकी तीन	प्रत्येकी १००
	किंवा			
५.	दीर्घोत्तरी	१३	प्रत्येकी ३००	
	किंवा			
६.	दीर्घोत्तरी	१३	प्रत्येकी ३००	
	किंवा			
७.	लघुत्तरी	१३	पाच पैकी तीन	प्रत्येकी १००
	किंवा			
८.	लघुत्तरी	१३	पाच पैकी तीन	प्रत्येकी १००

एम. एड. साठी प्रश्नपत्रिकाएँ दाखल।

पाठ्यक्रम - १ Advanced Educational Philosophy and Sociology

घटक - १ से ४ तक

१.	दीर्घोत्तरी	२०	५००	
१.	किंवा	दीर्घोत्तरी	२०	५००
२.	दीर्घोत्तरी	२०	५००	
	किंवा			
२.	दीर्घोत्तरी	२०	५००	
३.	लघुत्तरी	१०	पाच पैकी दोन	१२५

घटक ५ से ८ तक

४.	दीर्घोत्तरी	२०	५००	
४.	किंवा	दीर्घोत्तरी	२०	५००

५.	दीर्घोत्तरी	२०	५०० शब्द
	किंवा		
५.	दीर्घोत्तरी	२०	५००
६.	लघुत्तरी	१०	पाच पैकी दोन १२५

वरील प्रमाणेच टाचा पाठ्यक्रम " Nonformal & Population
Education " व " History of Education & Economics of
Education " साठी राहिल.

प्रश्नावली

- १] अध्यापनाच्या कार्यासाठी आपण स्वभावतः योग्य आहोत असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- २] अध्यापन कार्यात तुम्हाला आनंद वाटते का? होय। नाही
- ३] अध्यापन या व्यवसायाचा तुम्हाला सार्थ अभिमान वाटतो का? होय। नाही
- ४] अध्यापन हा एक आदर्श व्यवसाय आहे असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही.
- ५] अध्यापनाचा व्यवसाय मिळाला म्हणून आपण स्वतःला भाग्यशाली समजता का? होय। नाही
- ६] तुम्हाला संधी मिळाली तर आता मिळत असलेल्या वेतनावर दुसरा खादा व्यवसाय स्वीकारणे तुम्ही पसंत कराल का? होय। नाही
- ७] चांगले काम केल्याबद्दल संस्थेकडून तुम्हाला योग्य मोबदला मिळतो असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- ८] आपल्याला कामाच्या प्रमाणात योग्य वेतन मिळते असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- ९] अध्यापन-व्यवसायात मिळणा-या पदोन्नती [बढती] च्या संधी बाबत तुम्ही समाधानी आहात का? होय। नाही
- १०] अध्यापन-व्यवसायात तुमचे उत्पन्न वाढविण्याच्या दृष्टीने मिळणा-या संधीबाबत तुम्ही समाधानी आहात का? होय। नाही
- ११] आपल्याला योग्यवेळी पदोन्नती [बढती] मिळेल या बाबत तुम्ही निश्चित आहात का? होय। नाही
- १२] आपल्या संस्थेत प्रत्येकाच्या योग्यतेनुसारच पदोन्नती [बढती] दिली जाते या विधानाशी तुम्ही सहमत आहात का? होय। नाही
- १३] आपला व्यवसाय पूर्णतः सुरक्षित आहे असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- १४] सेवा [service] संबंधीच्या प्रचलित अटी व नियमांच्या बाबतीत तुम्ही संतुष्ट आहात का? होय। नाही
- १५] तुमची संस्था शिक्षकोन्मुखी [Teacher-oriented] असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही.
- १६] संस्थेच्या कामकाजात तुम्हाला सल्ला देण्याची व मते मांडण्याची वेळोवेळी संधी दिली जाते असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- १७] संस्थेच्या नियोजन व धोरणाबाबत असहमती अथवा विरोध प्रकट करण्याचे स्वातंत्र्य तुम्हाला आहे का? होय। नाही
- १८] तुम्ही तुमच्या संस्थेच्या सर्वसाधारण कामकाजाविषयी समाधानी आहोत का? होय। नाही
- १९] तुमची शैक्षणिक योग्यता। व्यावसायिक योग्यता। परतता वाढविण्याच्या दृष्टीने संस्थेकडून दिल्या जाणा-या संधीबाबत तुम्ही संतुष्ट आहात का? होय। नाही
- २०] आपली संस्था अध्यापनाचे कार्य करण्याच्या दृष्टीने एक उत्कृष्ट स्थान आहे असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही

- २१] तुम्हाला तुमच्या संस्थेचा सार्थ अभिमान वाटतो का? होय। नाही
- २२] तुमचे संस्था प्रमुख एक निष्पक्ष व्यक्ति आहेत असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- २३] तुमचे संस्था प्रमुख आपल्या पदासाठी योग्य। लायक आहेत असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- २४] तुमचे संस्था प्रमुख तुमच्या चांगल्यासाठी घडपडतात असे तुम्हाला वाटते का? होय। नाही
- २५] आपण खांदे काम केले असता संस्था प्रमुख त्या कामाबद्दल आपली प्रशंसा करतात असे तुमच्या अनुभवास येते का? होय। नाही
- २६] संस्था प्रमुख संस्थेचे कामकाज ज्या पध्दतीने करतात त्याबाबत तुम्ही संतुष्ट आहात का? होय। नाही
- २७] एक अधिकारी व्यक्ति म्हणून संस्था प्रमुखांबाबत तुम्ही संतुष्ट आहात का? होय। नाही
- २८] शिक्षकांच्या समस्या [शिक्षकांचे प्रश्न] सोडविण्यासाठी संस्थेने अवलंबिलेल्या कार्यपध्दतीबाबत तुम्ही संतुष्ट आहात का? होय। नाही
- २९] आपली संस्था आपले शोषण करते असे तुमच्या अनुभवास येते का? होय। नाही

कृपया पुढील माहिती भरा

- १] पुरुष। स्त्री
- २] वय [वर्षात]
- ३] विवाहित। अविवाहित
- ४] शै. पात्रता
- ५] शिक्षविण्याचा अनुभव [वर्षात]

*: सुचना :-

या प्रश्नावलीतील प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर "होय" किंवा "नाही" मध्ये घाव्याचे आहे. जर तुम्हाला खांदे प्रश्नाचे उत्तर "होय" मध्ये घाव्याचे असेल तर "होय" या शब्दाभोवती गोल करा. जर तुम्हाला प्रश्नाचे उत्तर "नाही" मध्ये घाव्याचे असल्यास "नाही" भोवती गोल करा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर आपण स्वतःच्या मताप्रमाणे घाव्याचे आहे म्हणून प्रत्येक प्रश्न काळजी पूर्वक वाचा व त्या प्रश्नाचे उत्तर स्पष्टपणे नोंदवा. या माहितीचा उपयोग केवळ संशोधनाच्या कामासाठीच केला जाणार आहे.

आपल्या सहकार्याबद्दल आभारी आहोत.

गुणदान योजना - प्रश्न ६ व २९ यांना "नाही" प्रतिसाद असला तर त्याला "१" गुण घावा. "आहे" प्रतिसाद दिल्यास "शून्य" गुण घाकीच्या प्रश्नांना "आहे" प्रतिसाद दिल्यास प्रत्येकी "१" गुण व "नाही" प्रतिसादास शून्य गुण

II अंतरी घेटवु ज्ञानज्योत II

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगुंव.

मूल्यमापन व प्रशासन

Course III मधील बदल.

१] Unit I

[b] and types of communication - वगळणे

[b] असा वाचावा.

Communication:

(i) Nature and process

(ii) Verbal and Nonverbal communication.

(iii) Channels and modes of communication.

२] Unit IV [a] असे वाचावे

Ministry of Education : structure and functions.

[d] मधील and Education act हे शब्द वगळणे.

Section II

Unit VI

भर घालणे

[d] Meaning of '2' scores and T scores.

[e] Percentiles, Percentile ranks.

— 100 —

Content cum Methodology course IV and V यासाठी अध्यापन विभागांना पुढीलप्रमाणे इमांक देण्यात यावेत व अशी सूचना असावी -

Any two of the following offered by the candidate.

CM : 1 Marathi

CM : 2 Hindi.

CM : 3 English.

CM : 4 History.

CM : 5 Geography.

CM : 6 Mathematics.

CM : 7 Science.

अभ्यासक्रमातील दुस्त्या

CM : 1 मराठी

मराठी आशयासह अध्यापनपध्दती.

१. विभाग पहिला : ई मध्ये शेवटी पुढील भर घालावी. [फक्त इयत्ता ९ वी चे प्रचलित पाठ्यपुस्तक]

विभाग दुसरा :-

अ. गद्य

[१] हा भाग पुढीलप्रमाणे वाचावा.

इयत्ता ५ वी ते १२ वी मराठी भाषाभाषेच्या पाठ्यपुस्तकात आलेल्या गद्य वाङ्मय प्रकारांची स्थूल ओळख. चरित्र, आत्मचरित्र, कथा, लघुनिबंध, वैचारिक निबंध, प्रवास वर्णन, समीक्षा, नाटक, कादंबरी, एकांकिका, नाट्यछटा.

आ. पद्य

[१] हा भाग पुढीलप्रमाणे वाचावा.

इयत्ता ५ वी ते १२ वी च्या मराठी भाषाभाषेच्या पाठ्यपुस्तकात आलेल्या काव्य प्रकारांची स्थूल ओळख. भावगीत, लोकगीत, जानपदगीत, मुक्तछंद, तुनीत, संतकाव्य, पंडितरी काव्य, शाहिररी काव्य : स्वस्म व वैशिष्ट्य.

[उ] शैक्षणिक साहित्य : खालीलप्रमाणे वाचावा.

[१] मराठीच्या अध्यापनासाठी आधुनिक साधने व तंत्रे

[२] मराठीचा अध्यापक.

CM : 2 Hindi

इकाई : १२ गद्य : पद्य या घटकाच्या शेवटी पुढील भर घालणे.

[केवल साध्याय के लिए, लिखित परीक्षाके लिए नहीं]

CM : 5 Geography.

Area D

2. 1 Mark रेवजी 100 Marks असे वाचावे.

C.M.3 English

दुरुस्त प्रत जोडली आहे.

C.M. Mathematics

दुरुस्त प्रत जोडली आहे.